

קובץ

קנאת סופרים

גליון א'

ליקוט מקורות בענין מציאות העולם

אור לכ"ב טבת ה'תשפ"ג שנת הקהל

יוצא לאור על ידי:

ישיבה בית שלום - פוסטוויל, אייאווה

A Project of The Talmidei HaShluchim

Yeshiva Bais Shalom, Postville, IA

5783 - Shnas Hakhel

PostvilleShluchim5783@gmail.com

+1 (563) 275-6724

Please help support future projects:

cash.app/\$PostvilleShluchim83

(1) בראשית א:א'

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:

(2) בראשית ב:א'

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צְבָאָם:

(3) בראשית ב:בי'

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְכָל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

(4) בראשית ב:גי'

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכָל-מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת: {פ}

(5) בראשית ב:חי'

וַיִּטֵּעַ יְהוָה אֱלֹהִים גֶּזֶז-בְּעֵדֶן מִקְדָּם וַיִּשְׁם וַיִּשֶׂם אֶת-הָאֲדָם אֲשֶׁר יָצָר:

(6) בראשית ב:י"ט

וַיִּצְרֵ יְהוָה אֱלֹהִים מִן-הָאָדָמָה כָּל-חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא
אֶל-הָאָדָם לְרְאוֹת מֵהַיְקְרָא-לוֹ וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא-לוֹ הָאָדָם גִּפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ:

(6) ישעיהו מ"ה:י"ב

אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיהָ בְּרֵאתִי אֲנִי יָדִי נָטוּ שָׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם צְוִיתִי:

(7) ירמיהו כ"ז:ה'

אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת־הָאָרֶץ אֶת־הָאָדָם וְאֶת־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכַחַל הַגָּדוֹל וּבְזָרוּעֵי הַנְּטוּגָה וּנְתַתִּיהָ לְאִשָּׁר יֵשֶׁר בְּעֵינָי:

(8) משנה אבות ד':כ"ב

הוא הָיָה אוֹמֵר, הַיְלֹוּדִים לָמוֹת, וְהַמֵּתִים לְהַחַיּוֹת, וְהַחַיִּים לְדוֹן. לִידַע לְהוֹדִיעַ וְלְהוֹדֵעַ שֶׁהוּא אֵל, הוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבּוֹרֵא, הוּא הַמְּבִיֵן, הוּא הַדִּין, הוּא עֵד, הוּא בַעַל דִּין, וְהוּא עֲתִיד לְדוֹן. בְּרוּךְ הוּא, שְׂאִין לְפָנָיו לֹא עוֹלָה, וְלֹא שְׂכָחָה, וְלֹא מִשׂוּא פָּנִים, וְלֹא מְקַח שָׂחָד, שֶׁהַכֹּל שָׁלוֹ. וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֲשָׁבוֹן. וְאֵל יִבְטִיחֶךָ יִצְרָךְ שֶׁהַשְּׂאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ, שֶׁעַל כָּרְחֶךָ אֲתָה נוֹצֵר, וְעַל כָּרְחֶךָ אֲתָה נוֹלָד, וְעַל כָּרְחֶךָ אֲתָה חַי, וְעַל כָּרְחֶךָ אֲתָה מֵת, וְעַל כָּרְחֶךָ אֲתָה עֲתִיד לְתַן דִּין וְחֲשָׁבוֹן לְפָנָי מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

(9) משנה פרה ח':ט'

הַמַּיִם הַמְּכִים, פְּסוּלִים. אֵלוֹ הֵן הַמְּכִים, הַמְּלוּוָחִים וְהַפּוֹשְׁרִים. הַמַּיִם הַמְּכֹזְבִים, פְּסוּלִין. אֵלוֹ הֵם הַמַּיִם הַמְּכֹזְבִים, הַמְּכֹזְבִים אֶחָד בְּשָׁבוּעַ.

(10) סנהדרין ס"ז א:ט"ז-י"ז

מתנ"י המדיח זה האומר נלך ונעבוד עבודת כוכבים המכשף העושה מעשה חייב ולא האוחז את העינים ר"ע אומר משום ר' יהושע שנים לוקטין קשואין אחד לוקט פטור ואחד לוקט חייב העושה מעשה חייב האוחז את העינים

פטור:

11) סנהדרין צ"ז סוף ע"א

אמר רב קטינא שית אלפי שני הוו עלמא וחד חרוב שנאמר (ישעיהו ב, יא) ונשגב ה' לבדו ביום ההוא אביי אמר תרי חרוב שנאמר (הושע ו, ב) יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו תניא כותיה דרב קטינא כשם שהשביעית משמטת שנה אחת לז' שנים כך העולם משמט אלף שנים לשבעת אלפים שנה שנאמר ונשגב ה' לבדו ביום ההוא ואומר (תהלים צב, א) מזמור שיר ליום השבת יום שכולו שבת ואומר (תהלים צ, ד) כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור תנא דבי אליהו ששת אלפים שנה הוי עלמא שני אלפים תוהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח

12) רמב"ם על משנה סנהדרין י"א: כ"ח

היסוד אחד עשר

כי הוא הש"י נותן שכר למי שעושה מצות התורה ויעניש למי שעובר על אזהרותיה וכי השכר הגדול העולם הבא והעונש החזק הכרת וכבר אמרנו בזה הענין מה שיספיק והמקרא המורה על היסוד הזה מה שנא' (שמות ל"ב: ל"ב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא והשיב לו הש"י מי אשר חטא לי אמחנו מספרי ראייה שיודע העובר והחוטא לתת שכר לזה ועונש לזה:

13) רמב"ן על בראשית א' א: ד'

ואמר אֱלֹהִים בעל הכחות כלם, כי המלה עיקרה "אל", שהוא כח, והיא מלה מורכבת, "אל הם", כאלו "אל" סמוך, "והם" ירמוז לכל שאר הכוחות; כלומר, כוח הכוחות כולם. ועוד יתבאר סוד בזה. אם כן יהיה פשט הכתובים על נכון, משמעותו, בתחילה "בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם", כי הוציא

חומר שלהם מאין, "וְאֵת הָאָרֶץ", שהוציא החומר שלה מאין. "וְהָאָרֶץ" תכלול ארבע היסודות כולם, כמו "וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם" (בראשית ב':א'), שתכלול כל הכדור התחתון. וכן "הִלְלוּ אֶת ה' מִן הָאָרֶץ תְּנִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת" (תהלים קמח ז), וזולתם רבים. והנה בבריאה הזאת, שהיא כנקודה קטנה דקה ואין בה ממש, נבראו כל הנבראים בשמים ובארץ. ומלת אֵת, כמו עצם הדבר. ודרשו בה שהיא לעולם לרבות, כי היא נגזרה מן "אָתָּה בִּקְרָר וְגַם לִיָּלָה" (ישעיהו כא יב). וכן אמרו רבותינו (ברשית רבה פרשה א): "אֵת הַשָּׁמַיִם", לרבות חמה ולבנה כוכבים ומזלות; "וְאֵת הָאָרֶץ", לרבות האילנות ודשאים וגן עדן. ואלו כלל כל הנבראים בעל הגוף. ואחר שאמר כי בתחילה – במאמר אחד ברא אלהים השמים והארץ וכל צבאם, חזר ופירש, כי הארץ אחר הבריאה הזו היתה "תהו", כלומר, חומר אין בו ממש; והיתה "בהו", כי הלביש אותה צורה. ופירש שבצורה הזו צורת ד' יסודות, שהם האש והמים והעפר והאוויר, ומלת "הָאָרֶץ" תכלול ארבעת אלה. והאש נקראת "חֶשֶׁךְ", מפני שהאש היסודית חשוכה; ואלו היתה אדומה, היתה מאדימה לנו הלילה. והמים שנגבל בהם העפר יקרא "תְּהוֹם", ולכן יקראו מי הים "תְּהוֹמוֹת", כדכתיב (שמות טו ה): "תְּהוֹמַת יַבְסֵימוֹ"; "קִפְאוֹ תְּהוֹמַת" (שם ח); "תְּהוֹם יִסְבְּגִי" (יונה ב ו). ויקרא קרקע הים "תְּהוֹם": "וַיִּגְעַר בַּיָּם סוּף וַיַּחַרְבּ וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהוֹמוֹת פְּמִדְבָּר" (תהלים קו ט); "מוֹלִיכֵם בַּתְּהוֹמוֹת פְּסוּס בַּמִּדְבָּר" (ישעיהו סג יג). והאוויר יקרא "רוּחַ". וכבר נודע כי היסודות הארבעה – מקשה אחת, והעמוד שלה הוא עיגול הארץ. והמים מקיפין על הארץ, והאוויר מקיף על המים, והאש מקיף על האוויר. ואמר הכתוב כי הארץ לבשה צורה, והיה האש מקיף למעלה על המים והעפר המעורבים, והרוח מנשבת ותיכנס בחושך ותרחף על המים. ויראה לי שהנקודה הזאת, בלובשה הצורה והיתה בהו, היא שהחכמים קורין אותה "אבן שתיה" (יומא נד ב) שממנה נשתת העולם. והנה שיעור הכתובים: בתחילה ברא אלהים מאין את השמים, וברא מאין את הארץ, והארץ בהבראה היתה תהו והיתה בהו, ובהם חשך ומים ועפר, ורוח נושבת על המים. והנה הכל נברא ונעשה. וסמך "הרוח" ל"אלהים", בעבור שהיא דקה מכולם, ולמעלה מהם, רק שהיא מרחפת על פני המים במאמרו של

הקב"ה. ואם תבקש בריאה למלאכים שאינם גוף, לא נתפרש זה בתורה. ודרשו בהם שנבראו ביום שני, שלא תאמר שסייעו בבריאת העולם. אבל אם תזכה ותבין סוד מלת בְּרֵאשִׁית, ולמה לא הקדים לומר "אֱלֹהִים בָּרָא בְּרֵאשִׁית", תדע כי על דרך האמת – הכתוב יגיד בתחתונים וירמוז בעליונים. ומילת בְּרֵאשִׁית תרמוז בחכמה, שהיא ראשית הראשים, כאשר הזכרתי. ולכך תרגמו בתרגום ירושלמי "בחכמתא", והמילה מוכתרת בכתר בי"ת.

14) שלייה הקדוש (א כה, ב):

כי האמונה האמיתית המוחלטת היא כי (דברים ד, לט) בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ואין פירוש הפסוק כמו שכתוב אין עוד, שאין עוד אלהים אחר רק הוא יתברך, כי זה כבר ידענו (שם ו, ד) ה' אלהינו ה' אחד. אלא הפירוש הוא, שאין עוד בעולם שום ענין רק אלהותו

15) בעל הטורים על בראשית א':א':גי

בראשית ברא אלהים ס"ת אמת מלמד שברא העולם באמת כמו שנאמר ראש דברך אמת וכן יש הרבה פסוקים ס"ת אמת:

16) תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים ל"ו:א'

וְהִנֵּה, מוֹדַעַת זֹאת מְאֹד רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָהּ, שְׁתַּכְלִית בְּרִיאַת עוֹלָם הָזֶה הוּא – שְׁנֵתְאוּהָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת לוֹ דִּיָּרָה בַּתְּחִתּוֹנִים. וְהִנֵּה, לֹא שָׁיִךְ לְפָנָיו יְתַבָּרַךְ בְּחִינַת מַעְלָה וּמְטָה, כִּי הוּא יְתַבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין בְּשׂוּהָ. אֲלֹא בִיאֹר הָעֲנָן, כִּי קוֹדֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הָזֶה הוּא לְבִדּוֹ יְתַבָּרַךְ יְחִיד וּמְיוֹחָד, וּמְמַלֵּא כָּל הַמְּקוֹם הָזֶה שֶׁבָּרָא בּוֹ הָעוֹלָם, וְגַם עֲתָה כֵּן הוּא לְפָנָיו יְתַבָּרַךְ. רַק שֶׁהַשִּׁנּוּי הוּא אֶל הַמְּקַבְּלִים חִיּוֹתוֹ וְאוּרוֹ יְתַבָּרַךְ, שֶׁמְקַבְּלִים עַל יְדֵי לְבוּשִׁים רַבִּים הַמְּכַסִּים וּמְסַתְּרִים אוּרוֹ יְתַבָּרַךְ, כְּדַכְתִּיב: "כִּי לֹא

יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי", וְכַדְפִּירְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבִרְכָה, שְׁאַפִּילוּ מְלֹאכִים הַנִּקְרָאִים "חַיּוֹת" אֵין רוֹאִין כּוֹי.

(17) תניא, חלק שני; שער היחוד והאמונה וי:ה'

וְאִם כּוֹ, מִמִּילָא תִדַּע שְׁ"בִשְׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת – אֵין עוֹד", פִּירוּשׁ, שְׁגַם הָאָרֶץ הַחוּמְרִית שְׁנִירְאִית יֵשׁ גָּמוּר לְעֵין כּל, הִיא אֵין וְאָפֶס מִמַּשׁ לְגַבֵּי הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, כִּי שֵׁם "אֱלֹהִים" אֵינוּ מַעֲלִים וּמַצְמִצִּים אֶלָּא לְתַחַתּוֹנִים, וְלֹא לְגַבֵּי הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, מֵאַחַר שֶׁהוּא וְשְׁמוֹ "אֱלֹהִים" – אֶחָד, וְלִכּוֹן, גַּם הָאָרֶץ וּמִתַּחַת לְאָרֶץ הִוּוּ אֵין וְאָפֶס מִמַּשׁ לְגַבֵּי הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, וְאֵינָן נִקְרָאוֹת בְּשֵׁם כָּלֵל, אֶפִּילוּ בְּשֵׁם "עוֹד" שֶׁהוּא לְשׁוֹן טָפֵל, כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבִרְכָה "יְהוּדָה וְעוֹד לְקֵרָא", וְכִגּוּף שֶׁהוּא טָפֵל לְנִשְׁמָה וְחַיּוֹת שְׁבִתּוֹכוֹ [וְזֶהוּ שְׁכֶתוֹב: "אֶהְלֵךְ ה' בְּחַיִּי, אֲזַמְרָה לְאֱלֹהֵי בְעוֹדֵי", שֶׁהַחַיִּים נִמְשָׁכִים מִשֵּׁם הַיְוָ"ה, וְהַ"עוֹד" שֶׁהוּא הַגּוּף הַטָּפֵל – מִשֵּׁם "אֱלֹהִים"], לְפִי שֶׁהַנִּשְׁמָה אֵינָה מְהֵרָה הַגּוּף מֵאֵין לֵישׁ, אֲבָל הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא הַמְהֵרָה אֶת הַכּל מֵאֵין לֵישׁ – הַכּל בְּטֵל בְּמַצִּיאוֹת אֶצְלוֹ, כְּמוֹ אֹרֶךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּשֶׁמֶשׁ. וְלִכּוֹן הוּצָרָף הַכֶּתוּב לְהוֹדִיר "וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ וְגוֹ", שֶׁלֹּא תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שֶׁהַשְּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם וְהָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ הֵם דְּבָר נִפְרָד בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, וְהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם כְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַנִּשְׁמָה בַּגּוּף, וּמִשְׁפִּיעַ כַּח הַצּוּמַח בְּאָרֶץ, וְכַח הַתְּנוּעָה בַּגְּלַגְלִים, וּמְנִיעֵם וּמְנַהֲיָם כְּרָצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁהַנִּשְׁמָה מְנִיעָה אֶת הַגּוּף וּמְנַהֲיָתוֹ כְּרָצוֹנָהּ. אִךְ בְּאַמֶּת, אֵין הַמַּשָּׁל דּוּמָה לְנִמְשָׁל כָּלֵל, כִּי הַנִּשְׁמָה וְהַגּוּף הֵם בְּאַמֶּת נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה בְּשֶׁרֶשֶׁם, כִּי אֵין הַתְּהוּוֹת שֶׁרֵשׁ הַגּוּף וְעֲצָמוֹתוֹ – מְנַשְׁמָתוֹ, אֶלָּא – מִטְּפוֹת אָבִיו וְאִמוֹ, וְגַם אַחֲרֵי כֵן, אֵין גִּידוּלוֹ מְנַשְׁמָתוֹ לְבִדָּה, אֶלָּא עַל יְדֵי אֲכִילַת וּשְׁתִּיית אִמוֹ כָּל תְּשׁוּעָה חֲדָשִׁים, וְאַחַר כֵּן עַל יְדֵי אֲכִילַתוֹ וּשְׁתִּייתוֹ בְּעֲצָמוֹ, מֵהַשְּׂאִין-כֵּן הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, שֶׁכָּל עֲצָמוֹתָם וּמַהוּתָם נִתְּהוּה מֵאֵין וְאָפֶס הַמוּחָלֵט – רַק בְּדָבָר ה' וְרוּחַ פִּיו יִתְּבַרֵךְ, וְגַם עַדִּיין נֶצֶב דְּבָר ה' לְעוֹלָם, וְשׁוֹפֵעַ בָּהֶם תָּמִיד בְּכָל רִגַע, וּמְהֵרָה אוֹתָם תָּמִיד מֵאֵין לֵישׁ, כְּהַתְּהוּוֹת הָאֹרֶךְ מִהַשֶּׁמֶשׁ בְּתוֹךְ גּוּף כַּדּוֹר הַשֶּׁמֶשׁ עֲצָמוֹ דָּרָף מִשָּׁל, וְאִם כּוֹ, הֵם בְּטֵלִים בְּאַמֶּת בְּמַצִּיאוֹת לְגַמְרֵי

לְגַבֵּי דְבַר הַיְיָ וְרוּחַ פָּיו יִתְבַּרֵךְ, הַמְּיוֹחָדִים בְּמַהוּתוֹ וְעֲצָמוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּמוֹ
שִׁיתְבָּאָר לְקַמֵּן, כְּבִיטוּל אֹר הַשֶּׁמֶשׁ בַּשָּׁמֶשׁ.

18) ביאורי הזהר בשלח ד' מג ע"ג

וביאור הדבר ידוע עד"מ מאדם המחשב איך לבנות בנין ורצונו לבנותו עליות ע"ג עליות כו', דסוף מעשה הבנין קדמה במחשבתו מתחלת הבנין כשמתחיל לבנות כו', כן עד"מ האדם הגשמי שנעשה מבחי"י יסוד העפר העליון דאצי"י שהוא סוף מעשה בסדר השתלשלות כו' ובמחשבה הוא קדם לכל המלאכים שנבראו בבחי"י ים כו', ומחמת זה ימצא בו כח זה להיות נפרד מן העפר ולהיות יש גמור בלתי מצטרך אל מקורו כנ"ל שאע"פ שלפי ערך ההשתלשלות מבחי"י ארץ העליונה נתצמצמת בו אור אלקי עד שנראה ליש ודבר כו', וזה אינו אמת שהרי הוא אינו יש ודבר אמיתי כמו אמיתית היש למעלה, אלא שנראה ליש ודבר כו', עם כל זה מה שנראה כאלו הוא באמת יש כו' מוכרח שיהיה לזה כח אלקי השופע זה כו', והיינו מצד שקדם במחשבה ששם הוא היש האמיתי על כן יש בכחו להיות יש כאלו אינו מצטרך לשום מקור כו' וד"ל:

ויובן זה ממה שאנו רואים בנצוץ האלקי בתפלה כשכלתה נפשו בתשוקתו הוא מתבטל ממציאותו ונעשה מיש אין ואינו נפרד כלל וכלל כו', ולמעלה ממדריגה זו הוא כשממשיך אלקות בתפלתו כשאומר ברוך אתה ה' פי' שיתגלה בחי' הוי' בזה העולם כידוע בבחי"י יש ודבר מה דוקא כו', הרי נעשה מהיש הנפרד יש האמיתי, דהיינו התגלות הוי' בהניצוץ האלקי הנפרד מכה הפועל שבבחי"י ארץ כנ"ל, וכמו כן יהי' כללות גילוי אלקות בכללות נשמות ישראל בזה העולם לעתיד לבוא דכתיב וראו כל בשר כו', וצריך להבין דאיך יהיה זה שלא כסדר השתלשלות ב' דיעות הנ"ל, אך מפני שבמחשבה ב' הדעות שוין ויכול להיות היש האמיתי אין כו' והיש הנפרד יש אמיתי כו' כי קמ"י כחשיכה כאורה כו', כמשל העיגול הרקיע הסובב מכל צד שהתחתון עליון והעליון תחתון כו' וד"ל:

וזהו הפך ים ליבשה כו', בהיות כי מבואר למעלה בענין גלי הים שנמתקים

על ידי המשכת החסדים כו' וכל אחד על מקומו יבא בשרשו כו', אמנם ענין קריעת י"ס הוא שנעשה מים יבשה ואעפ"כ כשהלכו ברגל בים לא הי' בחי' יבשה לבד אלא היו בבחי' ביטול המציאות בבחי' ים כו':

(19) דרך מצותיך צד, ב:

והענין דכתיב אל דעות ה' (שמ"א ב' ג') שכולל ב' דיעות הא' הדיעה שלמעלה הוא היש האמיתי וכל מה שלמטה כלא חשיב כי הוא רק הארה בעלמא ונק' אין .

הב' היא כמו שנראה לגבי הנבראים שנדמה להם שהם בחי' יש ודבר ואומרים שהבריאה יש מאין ור"ל שהאלהות הוא בחי' אין ע"ש שאינו מושג והנבראים הם בחי' יש ודבר נרא' לעין וזהו פי' שהבריאה היא יש מאין ר"ל שהנבראים שהם יש נבראו מאין בחי' אלהות שאינו מושג כנ"ל והנה אנו אומרים מודים אנחנו לך (דה"א כ"ט י"ג) פירוש שאנחנו מודים שהאמת כמו שהוא קמי' ית' שלמעלה הוא היש ולמטה הוא אין וזהו כל עיקר מצות האמנת היחוד לפמש"ש פ"ג בשם הבעש"ט ז"ל

(20) תורת שמואל תרכ"ט מי כמוכה ע' קנט-ס

והנה ענין בריאה יש מאין הוא שדבר המהוה מסתתר מבחי' דבר המתהוה שזהו ההפרש בין השתלשלות לבחי' בריאה יש מאין, שענין ההשתלשלות הוא שהעלול משיג העילה שלו והיינו שבחי' התחתונה שבעילה מושג' לבחי' העלול המתהוה ממנה, כמו שכל ומדות, ולכן נק' השתלשלות כמו השלשלת שטבעת אחת דבוקה בחברתה כו', אבל ענין בריאת היש מאין הנה בחי' האין אינו מושג כלל שזהו פי' מאין שאינו מושג ממה נתהוה בחי' זו, ואם הי' מושג לא הי' מתהוה מציאת הגשמיות כו', ונמצא כי בכל דבר הנברא בגשמיות משרשו שברוחניות תחלה משתלשל רבבות מדרגות השתלשלות שהוא כענין השגת עו"ע, ואח"כ מתעלם מן הדבר המתהוה עד שמתהוה מציאת יש של הנברא מאין שאינו מושג לפי שמתעלם כו'.

ועפ"ז יובן שגם אם נאמר שמציאות העולם וכל מה שנברא הוא מציאות, דאל"כ מהו שנברא בשי"ב, שאם נאמר שזהו רק מה שנדמה לנו א"כ מהו שכתב בראשית ברא הלא לא נברא כלל כ"א שנדמה לנו, לכן בהכרח לומר שנמצא העולם ליש ודבר, וכדמות ראי' לזה ממארו"ל במשנה ספ"ז דסנהדרין שנים לוקטים קשואין אחד לוקט חייב וא' לוקט פטור העושה מעשה

חייב האוחז את העינים פטור, ואם נאמר שלא יש מציאות העולם כלל מפני מה העושה מעשה חייב הלא אינו עושה בהכישוף שלו כלל מאחר שלא יש קשואין כלל כ"א נדמה לנו שזה קשואין כו', אשר מטעם זה האוחז את העינים מאחר שבאמת אינו עושה ה"ה פטור כו', ואם נאמר שאם לא יש מציאת העולם כלל הרי גם הסקילה אינה כלל, נמצא שלא יש שכר ועונש ולא יש תומ"צ שזה א"א כלל, אלא הענין הוא דבאמת מציאת העולם הוא מציאות, רק שלכל דבר ודבר מפרטי הנבראים דבי"ע יש שורש ומקור למעלה, ותחלה משתלשל מן מקורו בדרך השתלשלות המדרגות, ואח"כ בדרך בריאה יש מאין היינו שבחי' המהוה מסתתר מן הדבר המתהוה, אבל אם הי' מתגלה דבר המהוה על הדבר המתהוה הי' נעשה מן הדבר הנתהוה אין ואפס ממש, והמופת לזה שהרי גם המלאכים שהם שכלי' נבדלים והם הנבראים הגדולים שעליהם נאמר מה גדלו מעשיך וכנ"ל הנה ארו"ל הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפם, פי' שכאשר נתגלה עליהם יותר מהחוק הקצוב להם נתבטלו לגמרי, וכ"ש כשהי' מתגלה על שארי הנבראים הי' נעשה מהם אין ואפס לגמרי, וא"כ גם בעת אשר אינו מתגלה עליהם והרי הם נמצאים ליש ודבר מ"מ אינם מציאות אמיתי, והראי' לזה מנהרות המכזבים שמכזבין אחת בשבוע היינו אחת לשבע שנים הרי הם פסולים לקידוש מי חטאת, והגם שכעת הם הולכים בטוב רק מאחר שאחת לשבע שנים נפסק הילוכן הם פסולים גם בעת שהולכים, וא"כ הלא ארו"ל שית אלפי שני הוי עלמא וחד חרוב שנמצא אחת בשבוע הם מכזבים ונפסקים, לכן גם בעת אשר העולם נמצא הוא ג"כ אינו מציאות אמיתי, ומה גם אשר ברצות הבורא יוכל להתגלות דבר המהוה על הדבר המתהוה ויהי' אין ואפס מהכל כו'.

21) ספר המאמרים תרמ"ג ע' צ"ט-ק אות יו"ד

הנה מובן מכל הנ"ל איך שהעולמות בטלים במציאות לגבי א"ס עצומ"ה, רק שנראה לעינינו ליש ודבר נפרד והן הן גבורותיו אף שבאמת הם בטלים במציאות ועיקר מציאותם הוא א"ס הסוכ"ע כנ"ל מ"מ מסתיר ומעלים שיהי נראה ליש, וכך הוא רצון הבורא והמכוון בזה כדי שיהי ביטול היש לאין (וי"ל דלק"מ ענין שכר ועונש מאחר שכך הוא רצון הבורא הרי שייך שכר ועונש) וכ"ז ההסתר הוא לגבינו, אבל לגבי א"ס ב"ה אינו שייך שום דבר המעלים מאחר שאין לך דבר שחוץ ממנו וא"כ הרי א"ס הוא נמצא למטה כמו למע' וממילא העולמות בטלים במציאות לעצמיות אוא"ס ב"ה מאחר שעומדים תמיד במקורם כנ"ל. וכל מציאותם הוא א"ס הסוכ"ע כנ"ל. וזהו"ע ק"ש שאומרים ה' אחד, ולכאורה הול"ל יחיד דמורה על אחדות יותר מאחד דאחד יש אחד המנוי כמו יום אחד כו'. אך הענין דהנה אמרו"ל כד אמליכתא למע' ולמטה ולד' רוחות תו לא צריכת, וענין המלוכה (מלוכה הוא ביטול ברצון) הוא שיתבונן בזה בדעת חזק ובהרגשה גמורה איך שהעולמות בטלים במציאות לגבי א"ס עצומ"ה וכל מציאותם הוא הא"ס הסוכ"ע וזה מרומז בתיבת אחד דח' מורה על ז' רקיעים וארץ וד' הם ד' רוחות העולם והם לאלף א"ס אלופו של עולם כביטול זיו השמש בגוף כדור השמש, וזהו שא' אחד, דיחיד מורה רק שא"ס יחיד ומיוחד ואין שני לו וזה הכל מודים, אבל אחד מורה איך שהעולמות בטלים במציאות כו'.

22) האומנם תרמ"ג סוף ס"ז

הי' נעשה אין ואפס כו', וא"כ מאחר שכשיהי' איזה שינוי יתבטלו א"כ גם עכשיו שישנם במציאות אינם מציאות אמיתי וכמארו"ל נהרות המכזבים אחת לשבוע פסולים לקידוש מי חטאת, הגם שכעת הם הולכים בשפע ונובעים תמיד, מ"מ אינו נקי נביעה כלל ואינם נקי מים חיים, דמאחר

שעומדים ליפסק הגם שעכשיו עדיין לא נפסקו ה"ה פסולים, וכמו"כ יובן כאן הגם שהעולם ישנו במציאות, מ"מ מאחר שבהגלות נגלות עליהם שרשן ומקורן מאין שנתהוו יהי מהם אין ואפס, הרי גם עכשיו שישנם במציאות אינם מציאות אמיתי, ובפרט שסוף כל סוף הרי יתבטלו כל העולמות באלף הז' שהוא חד חרוב, א"כ הרי זה כמו נהרות המכזבים אחת לשבע שנים שגם הו' שנים ה"ה פסולים, כמו"כ העולם אף בשית אלפי שנים שהעולם עומד אינם מציאות אמיתי וז"ש במדרש קהלת פ"א דז"פ הבל שאמר שלמה הם נגד ז' ימי בראשית שכל מה שנברא בז' ימי בראשית הם הבל מפני שעומדים ליחרב והיינו כנ"ל שגם עכשיו הם הבל אף שישנם במציאות כו'.

23) ספר המאמרים תרס"א ע' קצו/ח.

דהנה ידוע שיש ב' בחי' ביטל האי' ביטל דכולא קמיי' כלא חשיב והבי' ביטל דאין עוד, דהביטל דאין עוד הוא למעלה יותר מהביטל דכולא קמיי' כלי"ח, דהנה ענין כלא חשיב אין זה שהוא בבחי' העדר המציאות לגמרי, דא"כ אינו שייך לומר כלא חשיב אחר שאין שום מציאות כלל, אלא בהכרח שיש כאן איזה מציאות דבר מה ולהיותו בטל לגמרי שאינו תופס מקום לעצמו כלל ה"ה כלא חשיב כו', וכמא' כ"ע אע"ג דאיהו אור צח אור מצוחצח אוכם הוא קדם עה"ע דענין אוכם הוא בבחי' שחרות וביטל בהעדר תפיסת מקום לגמרי לגבי עה"ע כו', ומ"מ הוא בבחי' אור צח ומצוחצח בעצם אלא דקדם עה"ע הוא בבחי' העדר תפיסת מקום לגמרי עד שהוא בבחי' אוכם ושחרות בהעדר האור לגמרי כו', וכמו"כ הוא בענין שרגא בטיהרא דאור הנר מתבטל לגמרי לגבי אור השמש שאינו בבחי' התפשטות להאיר וגם בעצם אין האור נראה מ"מ הרי יש כאן מציאות האור אלא שאינו נראה ובטל לגמרי כו',

וכמו"כ יובן בענין כולא קמיי' כלי"ח דמ"מ יש איזה מציאות כו' וזהו כלא בכ"ף הדמיון ולא לא ממש כו'. ועוד זאת דענין כלא חשיב שייך לגבי דבר שמ"מ יש לו איזה ערך ושייכות עכ"פ דאז שייך לומר שאינו תופס מקום, אבל לגבי דבר שאינו בערך כלל אינו שייך לומר העדר תפיסת מקום ג"כ,

וכמו שאינו שייך לומר שהזבוב או אבן אינו תופס מקום לגבי אדם מאחר שאינו בערכו כלל, כ"א במין האדם גופא שייך לומר על הקטן שאינו תופס מקום כלל לגבי הגדול לפי שהן מהות א' עב"פ, אבל באבן לגבי אדם אינו שייך לומר ענין העדר תפיסת מקום ג"כ כו'. והדוגמא מזה יובן למעלה דענין כולא קמ"י כל"ח שייך במדרי" האור שהוא בבחי' מציאות אור עכ"פ וכמו אור צח אור מצוחצח כו', ולגבי מדרי" שלמעלה ממנו הוא בבחי' ביטל והעדר תפיסת מקום לגמרי שהוא כולא כו', אבל לגבי עצמות אינו שייך

24) יום טוב של ראש השנה תרס"ו ע' תקסז

והנה נת"ל בענין אלו ואלו דא"ח, שהוא בחי' אלקות, דהיינו בחי' התפשטות הארה לבד כו', דבחי' ומדריגה זו, אם היות שזהו אלקות ממש, והוא בחי' אמת, שהרי זהו בחי' גילוי העצם כו מ"מ, אינו אמת לאמיתו. וכנ"ל דכל הנמצאים שנתהוו אינם בבחי' מציאות אמיתי ממש, שהרי אין מציאותם מעצמותם, כ"א מהבורא ית וא"כ אין זה אמת ממש. דהנה, אמת הוא שקיים תמיד, ואינו נפסק לעולם, וכמא' קושטא קאי שיקרא לא קאי, דכל דבר הנפסק אינו אמת, וכמו נהרות המכזבים, ר"ל שנפסקים, נק' זה כזב, ואמת הוא שאינו נפסק לעולם. וכמו"כ כל מה שיכול להיות נפסק, אינו מציאות אמיתי, מאחר שאפשר להיות נפסק כו', ועם היות דבעת שהוא נמצא ה"ה אמת, מ"מ, אינו מציאות אמיתי ממש כו'. וכמ"ש במ"א, דהעולם אינו שקר גמור, וכל מה שנברא הוא מציאות, דאם נאמר שאין כאן מציאות כלל, רק שנדמה לנו למציאות, א"כ, מהו שנברא בשימ"ב, והלא כתיב בראשית ברא, הרי נברא דבר (והיינו כמשני"ת במ"א, שלגבי האין המהווה את היש, שהיא בחי' הארה מצומצמת לבד, הנה הנברא הוא בבחי' מציאות יש כו'. והגם דלגבי העצמות אין שום מציאות כלל, כי לגבי אין הצמצום מסתיר כלל, ומאיר לאחר הצמצום כמו קודם הצמצום כו', ומאחר שמאיר גילוי האוא"ס, א"א להיות מציאות דבר כו זהו לגבי דוקא, אבל לגבי ההארה השייכה לעולמות, הרי הצמצום מסתיר, שאינו מאיר גילוי אור העצמי, ממילא לגבה הוא בבחי' מציאות, והן הן גבורותיו, דאע"ג שמאיר

בגילוי ממש על ההארה ועל הנבראים כו/, מ"מ, ה"ה מצמצם ומסתיר א"ע שלא יורגש כלל בההארה, וכ"ש בהנבראים, ויהי בבחי' הסתר לגמרי לגביהם, עד שהם בבחי' מציאות כו'). וכדמות ראי' לזה, ממארו"ל בהמשנה ספ"ז דסנהדרין, שנים לוקטין קשואין,

25) תקעו בחודש תשי"א, סוף ס"ב.

וא"כ ה"ה מציאות דבר, אשר כן הוא בהידיעה דדעת תחתון דלמטה יש ולמעלה אין, דלמטה הוא היש הנרגש במקום וזמן, ולמעלה אין שאינו מושג בהשגה גמורה בדעת הנבראים והיש הוא בטל אל האין, אבל מ"מ הוא מציאות דבר מה. אבל באמת גם לפי דיעה זו דד"ת הרי סוכ"ס הרי גם מציאות זה אינו מציאות אמיתי וכמ"ש הרמב"ם בהלכות יסוה"ת פ"א הלכה ד' הוא שהנביא אומר והוי' אלקים אמת הוא לבדו האמה ואין לאחר אמת כאמיחתו, והוא שהתורה אומרת אין עוד מלבדו כמותו. והיינו דגם אם נאמר שהנברא הוא ג"כ מציאות מ"מ אינו מציאות אמיתי שהרי מציאותו הוא מהתעלמות מקורו, ואם היה מקורו מתגלה הי' מתבטל מציאותו לגמרי

26) לקוטי שיחות ח"ו ע' 122 אות ה'

און דאם איז דער ענין וואס מ"ת האט אויפגעטאן — "רואין את הנשמע ושומעין את הנראה": דאם וואס ס'איז "נשמע", וואס מ'קען נעמען בלויז מיט שמיעה — דעם ענין פון (רוחניות) ג'טלעכקייט — האבן דאס די אידן גענומען מיט דער געוויסקייט און מוחשיות פון ראי': זיי האבן געזען אלקות. און דאם וואס איז תמיד געווען "נראה", דברים גשמיים, די גשמיות-דיקע וועלט, איז בה' זיי דאן געווען ניט מער ווי אין אן אופן פון "שומעין" — ווי א זאך וואס ווערט בלויז געהערט אדעד פארשטאנען.

דערמיט איז אויך מובן, אז דער נס פון "רואין את הנשמע" איז ניט געווען קיין זאך באזונדער פון גילוי דמתן תורה, נאד א טייל מיניי וביי: וויבאלד בה' מ"ת האבן אידן זוכה געווען צו גילוי עצמות או"ס ב"ה, "אנכי הוי' —

אלקיד", האבן זיי דערפאר "גענומען" ג-טלעכקייט (רוחניות) מיט ראיי (רואין את הנשמע); און במילא, בה' אזא גילוי אלקות, האט בה' זיי די גשמיות פון וועלט אנגעוואוירן איר **אנזענדיקע** מציאות און זיי האבן בלויז "געהערט" און פארשטאנען איר פאראנענקייט (שומעין את הנראה). און ע"ד ווי מ'געפינט אין חסידות דעם ביאור: דער אויבערשטער איז דאך יחיד ומיוחד בתכלית און אויסער אים איז דאך קייז שום מציאות ניטא, און וויבאלד אזוי איז אפשר די גאנצע וועלט ניט מער ווי א דמיון? דערויף ענטפערט חסידות און איז מסביר, אז א הוכחה (איינע פון די הוכחות) אויף מציאות העולם איז דאם וואס תורת אמת זאגט "בראשית ברא אלקים".

27) לקוטי שיחות חלק כ"ד ע' 42/43.

דער ביאור בזה:

דער רמב"ם אין הלכות יסודי התורה ברענגט דעם סיום הפסוק פון "אתה הראת לדעת גוי" בהמשך צו די הלכות וואו עד רעדט וועגן דער מצות הידיעה אין "מציאות הא-ל", וז"ל: "הוא שהנביא אומר וה' אלקים אמת הוא לבדו האמת ואיו לאחר אמת כאמיתתו והוא שהתורה אומרת אין עוד מלבדו כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו".

וואס דער פירוש אין "אין עוד מלבדו" איז אז אנדער תוכן לגמרי ווי לויט פירוש רש"י (בפנימיות הענינים):

לויטן רמב"ם איז דער פירוש פון "איו עוד מלבדו", אז ס'איז דא כביכול א מציאות מלבדו, נאר "אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו". און ס'איז פארשטאנדיק דער הכרח צום פירוש הרמב"ם (ווי מבואר בכ"מ): אויב מיזאל לערנען, ווי

ס'איז משמע לכאורה פון פשטות לשון הכתוב "אין עוד מלבדו", אז אין שום מצוי מלבדו, קומט אויס אז ס'איז בכלל ניטא קיין מציאות העולם, און דאס קען מען ניט זאגן, ווארום דעמולט איז דאך ניטא קיין מציאות ועאכו"כ קיין חשיבות

ח'ו אין עשיית מצות (וואס ענינו איז אז מען נעמט א דבר שבעולם און מ'איז דערמיט מקיים א מצוה און ממשיך אים קדושה).

דעריבער זאגט דער רמב"ם "כלומר", אז דער פירוש אין "אין עוד מלבדו" איז (ניט אז ס'איז ניטא קיין מציאות כלל מלבדו, נאר) "אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו", ד.ה. די וועלט איז א מציאות, אבער ניט קיין מציאות אמתית ואפילו ניט "כמותו".

לויט דעם (פנימיות ה) פירוש אין רש"י - "וראו שהוא יחידי" קומט אויס דער פירוש אין "אין עוד מלבדו", אז ניט נאר איז די וועלט ניט קיין מציאות אמתית, נאר הוא ית' איז די איין און איינציקע מציאות בכלל, ס'איז ניטא קיין אנדער מציאות א חוץ אים.

ולכאורה: ווי שטימט דער פירוש דערמיט וואס דער ענין פון תורה ומצות איז פארבונדן מיט מציאות העולם, כנ"ל?

ו"ל דער ביאור בזה: דער ענין פון "הוא יחידי" קומט מצד בחי' יחיד, וואס דאס איז די התגלות פון עצמות א"ס ב"ה (כנ"ל פון פירוש אדמו"ר הזקן), און לגבי עצמות א"ס ב"ה — "אין שום מציאות כלל".

28) הדרן על הרמב"ם - תשל"ה אות י"ב.

אך עדיין צריך להבין:

מכיון שכל מציאות העולם היא מהבחינה ד"מצוי ראשון" -- איך שייך לומר, שיהי' בו שינוי ופעולה (היינו: מה שההלכות פועלות בו פעולה שלילית) -- מצד הבחינה דאינו מצוי?

ויובן זה בהקדים מ"ש הרמב"ם (בה"ד) "והוא שהתורה אומרת אין עוד מלבדו, כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו", שכוונתו בזה: לשון הכתוב "אין עוד מלבדו" מורה, אשר (לא רק שאין אלקה מלבדו, כי אם) ש"אין שם מצוי מלבדו". ולכאורה תמוה: איך שייך לומר ש"אין שם מצוי" (היינו: שכל מציאות העולם היא רק דמיון), והרי מקרא מלא דיבר הכתוב "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"? ועוד: באם מציאות העולם היא רק דמיון -- הרי אין חשיבות בהמצוות (כנ"ל ס"א)?

ומתרחץ זה: "כלומר כו'", שהפירוש ד"אין עוד מלבדו" הוא (לא שאין שם מצוי כלל מלבדו, כי אם) ש"אין שם מצוי אמת מלבדו כו'", היינו: שהעולם הוא מציאות (ולא דמיון), אלא שאינו מציאות אמיתית. והביאור בזה: ענין ד"אמת" הוא -- דבר בלתי נפסק: כי הדבר שיש לו הפסק -- גם בעת קיומו נקרא בשם "כזב" (היפך האמת), וכשהלכה דמים הפוסקין פעם אחת לשבע שנים נק' "מים המכזבין" ופסולים לקידוש מי חטאת -- כי מים אלו (גם בעת קיומם) אינם "חיים" אלא "מכזבין".

ועד"ז הוא גם בנוגע להמציאות דכללות העולם: מכיון שכל המציאות דעולם היא רק מצד זה שהוא ית' השפיל את עצמו בבח" "מצוי ראשון", אבל מצד עצמותו ית' (בבחינת "אינו מצוי") -- שהיא בתקפה גם עתה אלא שהיא בהעלם, כנ"ל -- "אין דבר אחר יכול להמצאות", [ובאם תתגלה בחינה זו ד"אינו מצוי" אז תתבטל לגמרי מציאות העולם (ובפרט שאחז"ל שזה יתגלה בפועל -- "חד חרוב" - באלף השביעי)] -- לכן מציאותו של העולם (גם עכשיו בעת קיומו) אינה מציאות אמיתית".

ונמצא, שהגם שמציאותו של העולם היא מהבחיה ד"מצוי ראשון" ש"הוא (דוקא) ממציא כל נמצא", מ"מ: יש בו גם תכונה הבאה מהבחינה ד"אינו מצוי", והוא מה שמציאותו אינה אמיתית. והיינו, שענין ה"מציאות" שבעולם -- בא מהבחינה ד"מצוי ראשון"; והענין דשליטת מציאותו (מה שמציאותו אינה אמת) -- בא מהבחינה ד"אינו מצוי"ל.

ומזה מובן גם בנוגע לב' הענינים שבפעולת ההלכות בעולם, שהכח שבהלכות לפעול בעולם שתהי' מציאותו כפי התורה -- בא מהבחינה ד"מצוי ראשון" (שבמצווה המצוות) ד"ממציא כל נמצא"; והכח שבהלכות לפעול בעולם שלא תהי' בו ה"מציאות" כמו שהיא מצד עצמה טרם שמקיים הלכות התורה -- בא מהבחינה ד"אינו מצוי" שמצדה "אין דבר אחר יכול להמצאות".

29) הדרן על הרמב"ם - תשל"ה הע' 50.

בהמשך תרס"ו שם, דזה שהעולם הוא מציאות (ולא דמיון) ורק שמציאותו

אינה מציאות אמיתית -- הוא רק לגבי האין המהוה את היש, אבל לגבי עצמות אוא"ס שלמעלה מהעולמות -- מכיון שלגבי אין הצמצום מסתיר כלל -- "אין שום מציאות כלל".

אבל אין מזה סתירה למ"ש בפנים (שהעולם הוא מציאות, ורק שאינו אמיתי) -- כי בתרס"ו שם מדבר לגבי עצמות אוא"ס כמו שהוא מצד עצמו. דמכיון שמצד הבחינה ד"אינו מצוי"

(טרם שצמצם את עצמו בבחי' "מצוי") "אין דבר אחר יכול להמצאות", הרי שלגבי עצמות אוא"ס -- "אין שום מציאות כלל" (גם לא מציאות ד"כזב"); משא"כ המדובר בפנים הוא --

אחרי שצמצם את עצמו להיות בבחי' "מצוי", דאז (אף שלגבי ית' אין הצמצום מסתיר כלל)

-- העולם הוא מציאות*. ורק שמ"מ, מכיון שע"י גילוי הבחי' ד"אינו מצוי" (שהיא בתקפה

גם עתה) תתבטל מציאות העולם, לכן אינה מציאות אמיתית.

30) מאמר ואברהם זקן תשל"ח סוף אות ג'

והנה ידוע שכל ממוצע המחבר ב' דברים, צ"ל כלול משניהם. ומזה מובן גם בענין הלבושים דתומ"צ [שהם כמו ממוצע המחבר בחי' זיו השכינה (שהוא הארה מאוא"ס הבל"ג) עם הנשמה (שהיא נברא ובע"ג)], שיש בהם מב' הענינים. דשרשם (של התומ"צ) הוא מרצה"ע וחכמתו ית' שהם מיוחדים בו ית' (שהוא וחכמתו ורצונו אחד) – ענין הבל"ג [ועד שרצה"ע וחכמתו ית' (שרש התומ"צ) הם למעלה גם מבחי' זיו השכינה], וע"י שירדו למטה בעוה"ז הגשמי ציצית בצמר גשמי ותפילין בקלף גשמי וכן בכל המצוות [ועד"ז הוא גם בתורה שנתלבשה בשכל אנושי, ועד בטענות של שקר, ונתלבשה בדיו על הספר] הם בבחי' מדידה והגבלה ועד להמדידה והגבלה דעוה"ז הגשמי שאין תחתון למטה ממנו, הנה ע"י ב' ענינים אלו שבתומ"צ [ענין הבל"ג שבהם מצד שרשם, וענין הגבול שבהם מצד ירידתן למטה] הם נעשים לבוש וממוצע המחבר את הנשמה שהיא נברא ובע"ג (וכמו שהיא

מלובשת בגוף גשמי) עם בחי' זיו השכינה ועד עם בחי' נועם הוי' שלמעלה מכל מדידה והגבלה.

31) ספר ערכים חב"ד - חלק ח' ע' קצ"ו הערה 48.
גם ענין זה (שאינן שום דבר זולתו ית') הו"ע אמיתי [וכמבואר בכ"מ שלגבי עצמות אוא"ס, העולם הוא רק דמיון (ראה מע' אחדות השם ערך "אחד" ו"יחיד". וראה גם לקמן הערה 55 במילואים)].

32) ספר ערכים חב"ד - חלק ח' ע' תקמ"ב הערה 55.
במקומות שבהערה הקודמת, שמצד הענין ד"יחיד", אפשר שהוא ית' הוא יחיד ומיוחד ואעפ"כ הנבראים הם "יש ודבר נפרד". [ובאוה"ת ואתחנן שם מפורש להדיא, דזה שאפשר שהעולמות הם "יש ודבר" הוא (לא רק שהם יש ודבר בהרגשתם, אלא) שהם "יש ודבר אפילו קמיי"]. ולכאורה, באם הנבראים הם "יש ודבר נפרד" [וזה לא רק בהרגשתם אלא אליבא דאמת], איך הוא יחיד ומיוחד?

ולכאורה צ"ל הביאור בזה [ע"פ המבואר בההדרן על הרמב"ם תשל"ה סעיף יב ושם הערה 50 (הדרנים על הרמב"ם וש"ס ע' נו)], שכל הענין דהתהוות העולם הוא רק לאחרי שהקב"ה צמצם כביכול להיות בגדר מקור להוות העולם, אבל מצד אוא"ס שלמעלה מעולמות (ששם הוא בחי' "יחיד"), לא הי' כל ענין ההתהוות. ולכן, זה שהנבראים הם יש ודבר נפרד אינו סותר לזה שאוא"ס (שלמעלה מעולמות) הוא יחיד ומיוחד, כי לגבי אור זה (שהוא בתקפו גם עכשיו) - לא ישנו כל הענין דבריאת העולם. ונמצא, שהאחדות ד"יחיד" שוללת את מציאות העולם, שהרי זה שהוא "יחיד" (אע"פ שהעולם הוא יש ודבר נפרד) הוא מפני שלגביי לא ישנו מציאות העולם.

מוקדש לזכות:

The bochurim who spent so much time preparing for the event.

The talented shluchim of the Rebbe who are working tirelessly to arrange this and other peulos for the bochurim in order to promote a koch in limud HaChassidus.

The hanhala for their tireless efforts in building the next generation of temimim.

ולזכות

הרה"ח הרה"ת וכו' שמואל מנחם מתתיהו
לרגל יום הולדת